

4. ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА

DOI: <https://doi.org/10.32838/2523-4803/69-5-17>

УДК 364.442.6:304.4(477)

Чечель А.О.

доктор економічних наук, доцент,
завідувач кафедри публічного управління та адміністрування,
Донецький державний університет управління

Харланова Д.А.

магістрант,
Донецький державний університет управління

Chechel Anna, Kharlanova Daryna

Donetsk State University of Management

СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА В УКРАЇНІ: ІНДИКАТОРИ ОЦІНКИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

У статті на основі узагальнення найбільш популярних у вітчизняній науковій літературі визначень поняття «соціальна безпека», виявлення їх переваг та обмежень у використанні з'ясовано основні характеристики поняття «соціальна безпека», сформовано уявлення про соціальну безпеку регіону, її основних суб'єктів та чинники, які впливають на її наявність. Показано залежність між зовнішніми та внутрішніми чинниками впливу і показниками соціальної безпеки регіону. Визначено можливості деяких кількісних та якісних показників соціальної безпеки регіону. Обґрунтовано, що як один із можливих інструментів визначення якісних показників соціальної безпеки регіону можливо застосовувати збалансовану систему показників, і запропоновано алгоритм побудови збалансованої системи показників соціальної безпеки регіону, у якому узгоджено стратегічні цілі регіональної влади та індикатори оцінки найбільш суттєвих сегментів соціальної сфери регіону.

Ключові слова: соціальна безпека, регіон, індикатори соціальної безпеки, збалансована система показників соціальної безпеки регіону.

Постановка проблеми. Актуальність обговорення та дослідження проблеми, яка винесена у заголовок статті, підтверджується станом тривалої нестабільності та невизначеності нашої країни за ключовими показниками, які визначають її світовий рейтинг і позиціонують як державу з мінімальним кредитом довіри.

Приміром, індекс економічної свободи України оцінюється провідними світовими експертами як «переважно невільний» (150-е місце зі 180 країн у рейтингу Heritage Foundation); сприятливість умов для ведення бізнесу визначається 76-м місцем зі 190 (рейтинг Doing Business від Світового банку); серед країн світу за індексом рівня життя Україна посідає 83-є місце зі 142 можливих (Economist Intelligence Unit); а за тривалістю життя – 110-е зі 191 (Life Expectancy Index 2018). Рейтинг рівня безпеки в Україні (дослідження Institute for Economics and Peace) оцінюється як «дуже низький» – 152-е місце зі 163; індекс соціального прогресу (рейтинг Social Progress Imperative) – 64-е місце

зі 128; нарешті, рейтинг найщасливіших країн (World Happiness Report 2019) – 133-є зі 156.

Прийнято вважати, що соціально значущими індикаторами успішності та безпечності країни є: рівень доходу (ВВП на душу населення), тривалість життя, соціальна підтримка, рівень корупції та щедрість. Навіть із тих, що ми навели раніше, можна побачити, Україна знаходиться переважно у другій половині рейтингу, що свідчить про її нестабільність, бідність, низький рівень розвитку та соціальної безпеки.

Важливим видається розглянути сутність, складники та критерії оцінки категорії «соціальна безпека», оскільки параметри, які охоплюються цим концептом, і виявляються в підсумку темами різноманітних рейтингів та характеристик, за якими країна позиціонується у світі, на підставі яких формується її інвестиційна привабливість і, врешті-решт, формується уявлення про її безпечність для власних громадян і для інших людей, які її хотіли б відвідати з різними цілями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Численні вітчизняні і зарубіжні науковці розглядали питання, пов'язані із соціальною і національною безпекою держави. Приміром, О. Ілляш, О. Новікова, А. Колесніков, О. Поплавська, М. Романюк, Т. Момот, О. Чепурний та ін. досліджували регулювання соціально-економічної безпеки засобами та інструментами держави; організаційно-правове забезпечення соціальної безпеки вивчали В. Близнюк, Т. Завора, О. Снігова, В. Онищенко та ін. Окремий прикладний аспект вивчення соціальної безпеки, який є актуальним для України і якому в наукових дослідженнях приділяється недостатньо уваги, – обґрунтування та розроблення критеріїв соціальної політики для забезпечення соціальної безпеки на регіональному рівні.

Формулювання цілей статті. Метою статті є визначення сутності соціальної безпеки регіону та індикаторів її оцінки, а також розроблення алгоритму оцінки соціальної безпеки регіону за цільовими орієнтирами регіональної влади.

Виклад основного матеріалу. Нині існує безліч підходів до визначення соціальної безпеки та, зокрема, соціальної безпеки регіону. Їх узагальнення представлено в табл. 1.

Як бачимо з наведених визначень, соціальна безпека перебуває у тісному взаємозв'язку з політичними, економічними, психологічними і культурними процесами в суспільстві; деякі автори вважають її одним з елементів економічної та навіть національної безпеки, соціальна безпека – це безпека людини, суспільства і держави від реальних та потенційних зовнішніх і внутрішніх загроз; соціальна безпека забезпечується правовим захистом прав і свобод людини і життєво важливих інтересів суспільства, інструментами соціальної політики держави. Важливою заувагою авторів визначень є відносний характер поняття «соціальна безпека» і його залежність від безлічі чинників.

Як географічно регіон є одним із найкрупніших адміністративних складників нашої держави, так і з погляду управління регіон – ключовий суб'єкт здійснення державної політики щодо забезпечення соціальної безпеки. На рівні регіону відбувається координація суб'єктів і об'єктів соціальної політики держави з метою управління соціально-економічними процесами, підтримки соціальної стабільності, протидії зовнішнім і внутрішнім прихованим та наявним загрозам, забезпечення соціального розвитку на регіональному рівні та поліпшення якості життя населення.

Місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування, регіональні органи виконавчої та судової влади, соціальні, громадські інституції та об'єднання є суб'єктами соціальної безпеки регіону і водночас представниками держави на його території.

Їхня діяльність спрямована на забезпечення прав мешканців регіону, яким потрібні соціальний захист та підтримка, вироблення соціальної політики регіону, побудову елементів соціальної інфраструктури.

Оскільки соціальна безпека регіону – це динамічна система, яка змінюється під впливом цілої низки

зовнішніх і внутрішніх чинників, процесів тощо, розглянемо далі найбільш значні з них. Приміром, серед зовнішніх чинників, які є найбільш актуальними сьогодні, фахівці виділяють загальні загрози національній безпеці України (анексія Криму, військовий конфлікт на Донбасі), міжконфесійні та міжетнічні конфлікти, політичну нестабільність в Україні й світі, кризові явища і структурні зміни в національній економіці, рівень добробуту населення, демографічну структуру населення країни, зокрема ринок праці і рівень зайнятості населення, міграційні процеси, ступінь дотримання основних конституційних прав і свобод особистості, правову справедливість, соціальну політику України, законність, діючу систему охорони здоров'я і медичного обслуговування та ін. [4].

Внутрішні чинники впливу на соціальну безпеку регіонів є більш стабільними і специфічними саме для окремої території, оскільки соціальні зв'язки у ній склалися тривалий час, так само довго формувалися й традиції місцевого управління. Отже, до внутрішніх чинників, від яких залежить соціальна безпека регіону, можна віднести: його економічний та демографічний розвиток, місцевий ринок праці, рівень розвитку соціальної інфраструктури, систем освіти, медицини, екологічну та криміногенну обстановку і, нарешті, ступінь відповідності регіональних принципів управління основним положенням соціальної політики України.

Зазначені чинники мають формальне вираження у вигляді ключових показників розвитку, які необхідно постійно відстежувати та порівнювати, щоб зробити висновок про характер розвитку регіону в цілому і стан його соціальної безпеки зокрема.

І.А. Гнатенко та В.О. Рубежанська [1] під час оцінювання стану соціальної безпеки пропонують використовувати кількісні й якісні індикатори рівня соціального розвитку.

Адаптуючи їхні пропозиції до об'єкта нашого дослідження, визначаємо, що кількісними індикаторами стану соціальної безпеки регіонів України можуть виступати такі показники:

- валовий регіональний продукт;
- регіональний людський розвиток;
- квінтільний коефіцієнт диференціації загальних доходів населення;
- співвідношення мінімальної і середньої заробітної плати;
- розрив між грошовими прибутками 10% найбільш і 10% найменш забезпечених груп населення;
- частка населення із середніми сукупними витратами на одну особу на місяць, які нижче прожиткового мінімуму;
- відношення середньої зарплати до прожиткового мінімуму;
- відношення мінімального розміру пенсії до прожиткового мінімуму;
- відношення індексу номінальних сукупних ресурсів домогосподарств до індексу споживчих цін;

Підходи до трактування поняття «соціальна безпека»

№ п/п	Автор	Визначення	Обмеження у використанні
1.	О.Ф. Новікова [6, с. 27]	Стан захищеності соціальних інтересів особи і суспільства від впливаючих на них загроз національній безпеці	Соціальні інтереси особи не відокремлюються від національних інтересів, а соціальні загрози, відповідно, не відокремлюються від національних загроз. Це може спричинити ситуацію, що соціальна безпека може не стати пріоритетом серед вирішення завдань національної безпеки
2.	С.І. Пирожков [7]	Соціальна безпека є результатом ефективної соціальної політики, яка має застерігати суспільство від соціальних вибухів, відкритих і прихованих виявів громадської непокори та інших конфліктних ситуацій, сприяти підвищенню конкурентоспроможності українського працівника за європейськими та світовими стандартами	Автор широко трактує соціальну безпеку, і для нього її досягнення можливе за умови усунення всіх можливих загроз, у тому числі й тих, які стосуються інших сфер життя суспільства. Водночас, говорячи про шляхи досягнення соціальної безпеки, автор пропонує тільки фінансовий шлях
3.	О.У. Хомра, Т.Є. Русанова [10]	Соціальна безпека – це стан гарантованої правової та інституціональної захищеності життєво важливих інтересів особи і суспільства від зовнішніх та внутрішніх загроз	Це визначення акцентує увагу на важливості та необхідності побудови адекватного механізму забезпечення соціальної безпеки та формування нормативно-правової бази
4.	Є.І. Крихтін (ред.) [9]	Система законодавчо-нормативних заходів із боку державних органів управління і відповідних установ разом із громадськими організаціями з метою забезпечення життєдіяльності окремої особи, різних соціально-демографічних груп та всього суспільства у цілому	Акцентуючи увагу на організаційних та правових засадах, автори монографії ігнорують фінансові аспекти забезпечення соціальної безпеки
5.	В. Горін [2]	Соціальна безпека – це реалізована через комплекс організаційно-правових форм та фінансових інструментів і важелів, захищеність соціальних інтересів особи, суспільства й держави від внутрішніх та зовнішніх загроз на економічно обґрунтованому і суспільно прийнятному рівні	Автор акцентує увагу на фінансовому аспекті даного поняття
6.	О.О. Куклін, С.Є. Шипіцина, К.С. Наслунга [3]	Соціальна безпека – це стан захищеності громадян, за якого гарантується прийнятний рівень соціальних благ, що визначають якість життя окремої людини і суспільства у цілому на території проживання. Крім того, безпека – це сукупність економічних відносин, спрямованих на нейтралізацію і (або) мінімізацію ризиків (небезпек, загроз) із метою збереження рівноваги і здатності до стійкого відтворення та функціонування різних систем	Оскільки всі системи без винятку схильні до різних небезпек (ризиків), категорія «ризик» – абсолютна, тоді як категорія «безпека» – відносна і залежить від безлічі чинників
7.	О.А. Мельникова [4]	Соціальна безпека є складовим елементом економічної безпеки країни і динамічною системою, яка повинна відповідати принципам соціальної солідарності, відповідальності та партнерства, протистояти зовнішнім і внутрішнім наявним і потенційним загрозам та забезпечувати соціальний захист й умови поліпшення якості життя людей	Авторка вважає доцільним забезпечувати соціальну безпеку з погляду протидії найактуальнішим загрозам сьогодення, крім того, вона розділяє ці загрози за регіональним принципом

- наявний дохід у розрахунку на одну особу;
- наявність житлового фонду в середньому на особу;
- обсяг видатків зведеного бюджету на охорону здоров'я, відсотків до ВВП;
- обсяг видатків зведеного бюджету на освіту, відсотків до ВВП;
- рівень злочинності (кількість злочинів на 100 тис населення);
- рівень безробіття;

- витрати на охорону навколишнього середовища (капітальні інвестиції та поточні витрати).

Деякі із цих показників, наприклад показник регіонального людського розвитку, є інтегральними й ураховують показники відтворення населення, соціального становища, комфортного життя, добробуту, гідної праці та освіти. Цей показник дає змогу ранжувати регіони України за рівнем людського розвитку його мешканців. Так, за даними 2017 р., рейтинг регі-

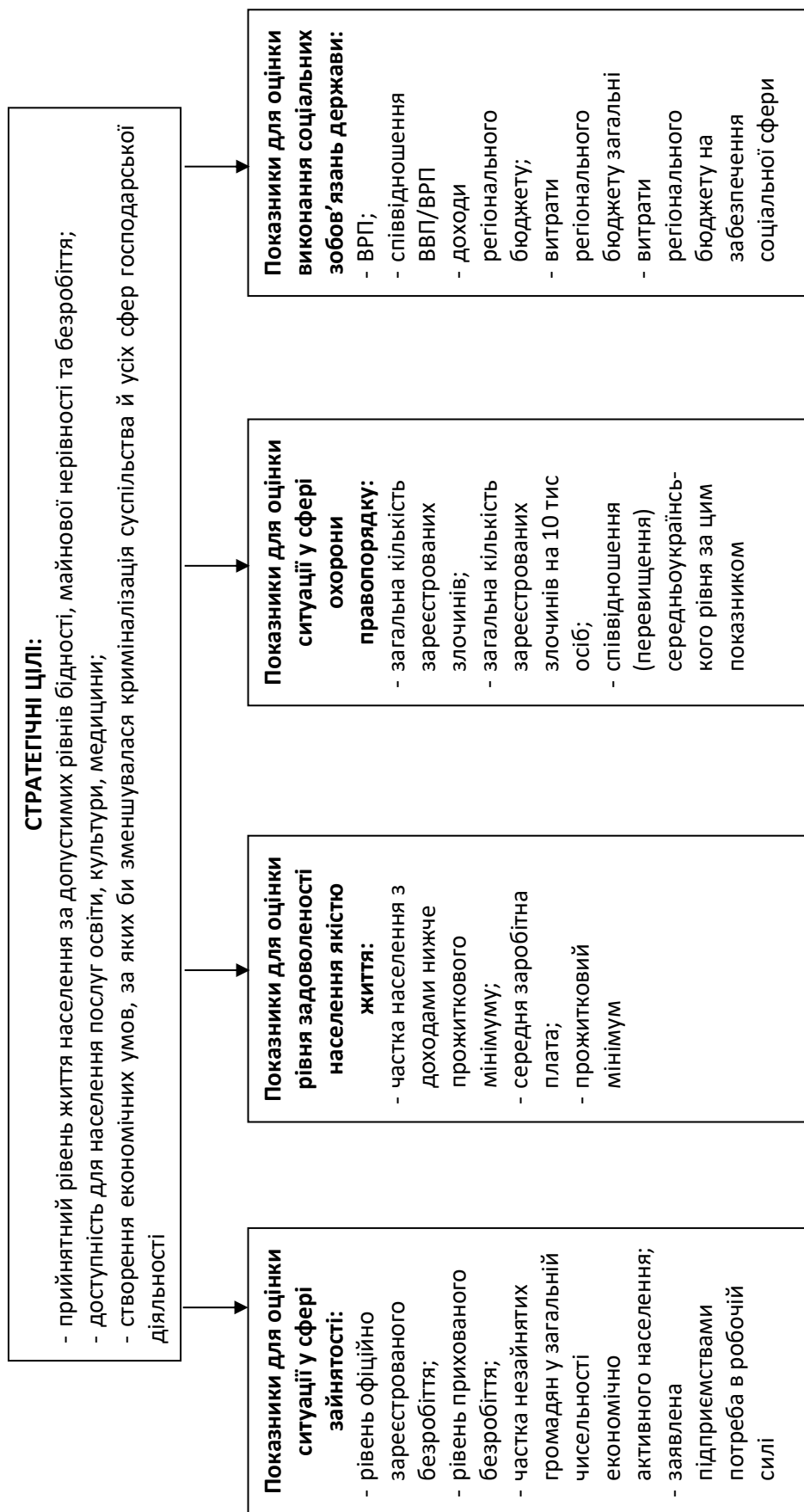

Рис. 1. Схема побудови ЗСП соціальної безпеки регіону

Джерело: авторська розробка

онального людського розвитку очолювали Київ (1-е місце), Львівська (2-е місце) та Київська (3-е місце) області, найнижчі позиції в рейтингу людського розвитку займають Херсонська (22-е місце), Кіровоградська (23-е місце) та Чернігівська (24-е місце) області [8].

Потребує пояснення ще й такий кількісний показник, як квінтільний коефіцієнт диференціації загальних доходів населення, який визначається співвідношенням мінімального рівня доходів серед найбільш забезпечених 20% населення до максимального рівня доходів серед найменш забезпечених 20% населення, ранжованого за показником середньодушових еквівалентних доходів.

Якісні показники, які використовуються для оцінки соціальної безпеки регіону, являють собою систему інструментів для оцінки якості життя населення, рівня щастя і задоволення власним життям, відчуття безпеки і захищеності і т. д. Вони мають відповідати таким вимогам:

- повно та різними способами характеризувати найважливіші інтереси соціально-економічного розвитку регіону;
- оцінювати стан соціальної безпеки в динаміці;
- відображати сутнісні, життєво важливі інтереси регіону, а не другорядні;
- порогові значення показників мають обґрунтуватися на підставі певних класифікаційних ознак.

Як один із можливих інструментів визначення якісних показників соціальної безпеки регіону можливо застосовувати збалансовану систему показників (ЗСП) – такий інструмент стратегічного та оперативного управління, який дає змогу: а) узгодити стратегічні цілі та практичні завдання; б) контролювати прийняту органами виконавчої влади регіону стратегію соціального розвитку у цілому й окремих її сегментів.

На рис. 1 представлено схему оцінки соціальної безпеки регіону на основі ЗСП.

Як бачимо з рисунка, показники для оцінки ситуації в різних сферах соціального захисту ув'язуються зі стратегічними цілями регіональної влади, спрямованими на забезпечення соціальної безпеки населення.

Оцінюючи рівень зайнятості населення, слід не просто визначити рівень офіційно зареєстрованого безробіття, а й розрахувати приховане безробіття, яке охоплює: 1) тих людей, які формально перебувають на роботі й отримують платню, але насправді займають

зайві робочі місця. Такі напівзайняті, або безробітні «невидимки», присутні у тих управлінських структурах, де роздуті штати, а також на тих підприємствах (галузях), де зберігається низька продуктивність праці через використання ручної праці або застарілої техніки, погану організацію праці; 2) тих, хто перебуває на роботі, але вимушений працювати лише малу частину робочого дня чи тижня; 3) тих, хто, формально перебуваючи на роботі, погодився піти у так звану безоплатну відпустку, доки його знову покличуть на роботу.

Протилежним понятійним полюсом задоволеності населення якістю життя є соціальна напруженість, яка виникає там і тоді, коли приблизно 30% населення незадоволені своїм рівнем (якістю) життя. При цьому слід ураховувати, що незадоволеність можуть проявляти не тільки особи з рівнем доходів нижче прожиткового мінімуму, а й ті, чий дохід перевищує прожитковий мінімум на 40–50%. Це ті, хто воліє мати сприятливі умови для ведення бізнесу, а не очікувати від держави соціальної допомоги.

Одним із важливих чинників формування і реалізації стратегії соціальної безпеки є врахування соціальних зобов'язань, невиконання яких призводить до підвищення соціальної напруженості й у підсумку створює загрозу економічній безпеці. Саме соціальні зобов'язання є основою визначення порогових значень у соціальній сфері, критерієм при цьому служить відношення відповідних витрат до ВВП або витрат державного бюджету.

Висновки. На основі розглянутих визначень поняття «соціальна безпека» виявлено основні характеристики поняття, які дали підстави для формування уявлення про поняття «соціальна безпека регіону», її основних суб'єктів та чинники, які впливають на її наявність.

Показано залежність між зовнішніми та внутрішніми чинниками впливу і показниками соціальної безпеки регіону. Показано можливості деяких кількісних та якісних показників регіону.

Обґрунтовано, що як один із можливих інструментів визначення якісних показників соціальної безпеки регіону можливо застосовувати збалансовану систему показників і запропоновано алгоритм побудови ЗСП соціальної безпеки регіону, в якому узгоджено стратегічні цілі регіональної влади та індикатори оцінки найбільш суттєвих сегментів соціальної сфери регіону.

Список літератури:

1. Гнатенко І.А. Параметри та показники соціальної безпеки населення України. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2016. № 1. С. 242–249.
2. Горін В. Сутність соціальної безпеки: фінансові та організаційно-правові аспекти. *Світ фінансів*. 2007. № 4(13). С. 52–57.
3. Куклин А.А., Шипицина С.Е., Наслунга К.С. Сопоставление эффективности бюджетного финансирования и социальной безопасности региона. *Економіка регіона*. 2016. Т. 12. Вып. 3. С. 638–653.
4. Мельникова О.А. Соціальна безпека регіону: сутність та способи протидії загрозам. *Ефективна економіка*. 2018. № 5.
5. Методологічні пояснення. Сайт Державної служби статистики України. URL : https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2007/gdvvg_rik/dvvg_u/dvvg_met2007.html (дата звернення: 12.08.2019).

6. Новікова О.Ф. Соціальна безпека: організаційно-економічні проблеми і шляхи вирішення. Донецьк : ІЕП НАН України, 1997.
7. Пирожков С.І. Концептуальні підходи до формування системи національної безпеки України. Проблеми національної безпеки. *Стратегічна панорама*. 2003. № 1. URL : www.niisp.gov.ua/vydanna/panorama/2003_1.php. (дата звернення: 16.08.2019).
8. Розрахунок індексу регіонального людського розвитку за 2017 рік. URL : <http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2018/09/Prezentatsiya-IRLR-2017.pdf> (дата звернення: 01.09.2019).
9. Соціальна політика та економічна безпека / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Є.І. Крихтіна. Донецьк : Каштан, 2004. 336 с.
10. Хомра О.У., Русанова Т.Є. Соціальна безпека: виклики, загрози, критерії. *Стратегічна панорама*. 2004. № 1. URL : www.niisp.gov.ua/vydanna/panorama/issue.php?s=prnb1&issue (дата звернення: 13.09.2019).

References:

1. Hnatenko I.A. (2016) Parametry ta pokaznyky sotsialnoyi bezpeky naseleण्याy Ukrainy. [Parameters and indicators of social security of the population of Ukraine]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, vol.1, pp. 242–249. (In Ukrainian)
2. Horin V. (2007) Sutnist sotsialnoyi bezpeky: finansovi ta orhanizatsiyno-pravovi aspekty. [The essence of social security: financial and organizational aspects]. *Svit finansiv*, vol.4, no 13, pp. 52–57. (In Ukrainian)
3. Kuklin A.A., Shipitsina S.Ye., Naslunga K.S. (2016) Sopostavleniye effektivnosti byudzhetnogo finansirovaniya i sotsialnoy bezopasnosti regiona. [Comparison of the effectiveness of budget financing and social security of the region]. *Ekonomika regiona*, vol. 12, no 3, pp.638-653. (In Russian)
4. Melnykova O.A. (2018) Sotsialna bezpeka rehionu: sutnist ta sposoby protydyi zahrozam. [Social security in the region: the nature and ways of countering threats]. *Efektivna ekonomika*, no 5. (In Ukrainian)
5. Methodological explanations (2007) Website of the State Statistics Service of Ukraine. Available at: https://ukrstat.org/en/operative/operativ2007/gdvdg_rik/dvdg_u/dvdg_met2007.html (accessed 12 August 2019)
6. Novikova O.F. (1997) *Sotsialna bezpeka: orhanizatsiyno-ekonomichni problemy i shlyakhy vyrishennya*. [Social security: organizational and economic problems and solutions]. Donetsk: ІЕП НАН України. (In Ukrainian)
7. Pyrozhekov S. I. (2003) Kontseptualni pidkhody do formuvannya systemy natsionalnoyi bezpeky Ukrainy. [Conceptual approaches to the formation of the national security system of Ukraine. National security problems]. *Problemy natsionalnoyi bezpeky. Stratehichna panorama*, no 1. Available at: www.niisp.gov.ua/vydanna/panorama/2003_1.php (accessed 16 August 2019)
8. Calculation of the regional human development index for 2017. Available at: <http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2018/09/Prezentatsiya-IRLR-2017.pdf> (accessed 1 September 2019)
9. Krykhtin Ye. I. (Chief-ed.) (2004) *Sotsialna polityka ta ekonomichna bezpeka*. [Social policy and economic security]. Donetsk: Kashtan, 336 p. (In Ukrainian)
10. Khomra O. U., Rusanova T. Ye. (2004) Sotsialna bezpeka: vyklyky, zahrozy, kryteriyi. [Social Security: Challenges, Threats, Criteria]. *Stratehichna panorama*, no 1. Available at: www.niisp.gov.ua/vydanna/panorama/issue.php?s=prnb1&issue (accessed 13 September 2019)

СОЦИАЛЬНАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ В УКРАИНЕ: ИНДИКАТОРЫ ОЦЕНКИ НА РЕГИОНАЛЬНОМ УРОВНЕ

В статье на основе обобщения наиболее популярных в отечественной научной литературе определений понятия «социальная безопасность» выявлены их преимущества и ограничения в использовании, определены основные характеристики понятия «социальная безопасность», сформировано представление о социальной безопасности региона, его основных субъектах и факторах, которые влияют на ее наличие. Показана зависимость между внешними и внутренними факторами влияния и показателями социальной безопасности региона. Определены возможности некоторых количественных и качественных показателей социальной безопасности региона. Обосновано, что в качестве одного из возможных инструментов определения качественных показателей социальной безопасности региона можно применять сбалансированную систему показателей, и предложен алгоритм построения сбалансированной системы показателей социальной безопасности региона, в котором согласованы стратегические цели региональной власти и индикаторы оценки наиболее существенных сегментов социальной сферы региона.

Ключевые слова: социальная безопасность, регион, индикаторы социальной безопасности, сбалансированная система показателей социальной безопасности региона.

SOCIAL SECURITY IN UKRAINE: ASSESSMENT INDICATORS AT REGIONAL LEVEL

The state of long-term instability and uncertainty, which has been dominating in Ukraine for almost all of its recent history, causes it to rank low in the world rankings. To form an understanding of the methodology of formation and structure of key indicators by which our country is evaluated by authoritative world expert organizations is the main purpose of this article. To solve it, the authors identify the main characteristics of the concept of "social security", and apply them to the analysis of social security in the region, identify the main subjects of social security in the region and the factors that affect its availability. In order to make a conclusion about the nature of social security development, it is accepted to use quantitative and qualitative indicators of the level of social development. The authors of the article evaluate several common classifications in Ukraine and show the possibility of some quantitative and qualitative indicators of social security in the region. The authors propose, as one of the possible tools for determining the qualitative indicators of social security in the region, to apply a balanced system of indicators, on the basis of which it is possible: a) to align strategic goals and practical objectives of the social policy of the region; b) to control the strategy adopted by the executive authorities of the region for social development in general and its individual segments. An algorithm for constructing a social security SSP in the region was developed, which agreed on the strategic goals of the regional authorities and indicators for assessing the most important segments of the social sphere of the region, related to employment, quality of life, protection of public order, fulfillment of social obligations of the state. The prospect of this study is to find out the meaningful content of social security indicators, taking into account the specifics of the transitional economy, where, for example, the share of shadow economic transactions prevails, or there is a high level of social tension caused by a large difference in income levels of different segments of the population.

Key words: social security, region, social security indicators, balanced system of social security indicators of the region.